

Poradňa záhradkára

V mesiaci marec ošetrujeme:

broskyne proti kučeravosti listov v čase nalievania sa púčikov - medňatými prípravkami napr. Cuprocaffaro, Kuprikol 50, Kuprotix 20 DKV, Cuproxat SC, Delan SC 750, 700 WDG, Novozír MN 80, Champion 50 WP a iné,

jahody proti roztočikovi jahodnému (v prípade zistenia typických príznakov napadnutia rastlín) prípravkom Basudin 600EW koncentrácia 0,15% t. j. 15 ml/10 l vody,

marhule proti moniliovému odumieraní kvetov a výhonkov (na začiatku a na konci kvitnutia, najmä za chladného a daždivého počasia) prípravkami Baxcor 25 WP, Horizont 250 EW, Rovral Flo, Sporgon 50 WP,

skôr pučiace ovocné dreviny (marhule, egreše, ríbezle) proti prezimujúcim škodcom krátko po vypučaní, najneskôr v štádiu ružových kvetných pukov prípravkami Aliekol, Oleoekol.

Pokračujeme v mechanickom odstraňovaní prezimujúcich štádií škodcov z ovocných drevín a v ošetrovaní zimného cesnaku proti fúzavke cesnakovej. Postrek so zmáčadlom sa robí hneď po prvom oteplení nad 10 °C a o 14 dní sa zopakuje. Zálievka sa robí len raz, 14 dní po prvom oteplení nad 10 °C. Ošetrujú sa iba porasty zimného cesnaku v miestach pravidelného výskytu škodcu.

Nezabudnime zabezpečiť vzchádzajúcim zeleninám a okrasným rastlinám dostatok svetla a primeranú vlhku, teplotu treba prispôbiť nárokom jednotlivých druhov zelenín a kvetnín. Prípravky Bavistin WG, Karben Flo stefes, Fundazol 50 WP, Prevircur 607 SL sa aplikujú vo forme zálievky po sejbě v koncentrácii 0,1%. Prevircur sa môže kombinovať s prípravkami Bavistin a Fundazol. Prevircur sa môže použiť aj na namáčanie koreňov rastlín pred presadením. **Previcerom neošetrovať kaleráb !!!**

Skompostovať alebo spáliť choré opadané lístie z minulého roku, odrezať a spáliť choré konáre z borievok napadnutých hrdzou hrúškovou. Zapracovať do pôdy hnojivá s vyšším obsahom železa k ovocným drevinám a krom viniča, ktoré boli v minulých rokoch postihnuté chlorózou z nedostatku železa.

Ak chceme zberať hojnú úrodu, tak musíme vysádzať rezistentné odrody. V súčasnej dobe mnohí pestovatelia ovocia propagujú rezistentné odrody, ktoré nevyžadujú takmer žiadne postreky. Najväčšou morou každého ovocinára je veľkoplošne rozšírená múčnatka a chrasťavosť, ale úrodnosť, zdravie a vzhľad ovocia ovplyvňujú aj iné faktory, než len choroby a škodcovia. Napr. odrodu Ontario, ktorú pre 32 mg vitamínu C v 10g obľubujú hlavne

diabetici, vôbec nepestuje veľkovýroba, pretože je citlivá na otláčanie. S iným problémom sa stretávame pri odrode Jonagold. Pestuje sa síce na celom svete, ale má problémy s opelením. Odroda Starkimson dáva bohatú úrodu, ale jej chuť je nevýrazná a múčnatka. Odroda Fuji je úžasná a vo februári jablko lepšej chuti nenájdete, ale nie je odolná. Pink Lady je nádherná odroda, ale vyžaduje postreky. Naproti tomu sú už k dispozícii odrody, ktoré sú čiastočne alebo totálne odolné. Napr. odroda Pinova so strednou odolnosťou voči múčnatke i chrasťavosti nahradila doterajší šláger trhu - jesennú odrodu Šampión, ktorej pestovanie sa dostáva do pozadia. Pri odrode Rubín treba podotknúť, že rodí na koncoch výhonkov a konárov a vyhoľuje, napok jej kríženec Rubinola (Rubín x Príma) nevyhoľuje a je rezistentná voči chrasťavosti. Selena a Rezista sú úplne odolné voči chrasťavosti.

Pri slivkách je na Slovensku katastrofálna tendencia poklesu. Kým v roku 1924 boli zastúpené rovnako ako jablone, dnes jablone predstavujú 54% výsadby v pomere k alarmujúcim 6,75 % sliviek. Značnú mieru na poklese má výskyt šarky a piliarky slivkovej.

Pri čerešniach sa odporúča pestovať nové odrody srdcoviek, ktoré sú odolné voči vrtivke čerešňovej.

Z vitamínovo bohatých černíc sa odporúča pestovať odrodu Thornfree a nechať maximálne 3 výhonky.

Zásady striedania zelenín v záhradke

Mnohokultúrne pestovanie t. j. opakované pestovanie tej istej plodiny na jednom stanovišti vedie k premnoženiu určitých burín a k únavě pôdy.

Príčin únavy môže byť niekoľko:

nedostatok živín (každá skupina plodín má inú hĺbku zakoreňovania, a teda aj čerpanie živín, a to buď z povrchových vrstiev alebo z hĺbky, rovnako rozdielna je aj náročnosť rôznych rastlinných druhov na jednotlivé živiny),

premnoženie a nahromadenie škodlivých činiteľov v pôde,

rozmoženie určitých druhov mikroorganizmov, čím dochádza k narušeniu biologickej rovnováhy v pôde,

vylučovaním toxických vylučkov rastlinami a toxických odpadných medziproduktov organizmov, ktoré rozkladajú hmotu pozberových zvyškov.

Aby sme predchádzali únave v pôde, je potrebné pestovať zeleninu v určitom poradí t. j. dodržiavať oševný postup. Oševný postup je pestovanie zelenín v určitom odvodnenom poradí na určitom pozemku počas vymedzeného časového

obdobia. Ak sa jedná o poradie pestovania vybraných druhov zeleniny počas jedného roka, hovoríme o oševnom slede.

V oševných postupoch sú spravidla dvojčlenné a štvorčlenné sledy plodín, tzv. články oševného postupu. Začínajú plodinou, ktorá zlepšuje pôdu a končia plodinou, ktorá i na pôde menej zásobenej živinami dáva dobrú úrodu. Základom oševného postupu je tzv. nosná plodina, zelenina I. trate. Je dobrou predplodinou a na ňu nadväzujú zeleniny II. a III. trate.

Podľa nárokov na živiny a reakcie na hnojenie maštalným hnojom delíme zeleninu do tratí pestovania:

I. trať - plná dávka maštalného hnojiva alebo iného organického hnojiva + aplikácia minerálnych hnojív (plodová zelenina, hluboviny, zeler, pór)

II. trať - hnojenie minerálnymi hnojivami (koreňová zelenina, listová zelenina, cibuľová zelenina, na humózných pôdach v poľných pod-

mienkach rajčiaky)

III. trať - doplnujúce minerálne hnojenie (hrach, fazuľa, špenát, na humózných pôdach cibuľa)

Do oševných postupov sa nezaraďuje viacročná zelenina - špargľa, rebarbora a chren. Zeleniny sa zaraďujú podľa nárokov na hnojenie, šírenie a prenášanie chorôb a škodcov, podľa vzájomnej znášanlivosti druhov, hĺbky zakorenenia, nárokov na vlhku a podobne. Ak nevieme zabezpečiť potrebné striedanie plodín a súčasne dodržať potrebný časový interval medzi plodinami v oševnom postupe, tzv. únavu pôdy, ktorá sa môže prejavíť poklesom úrod, môžeme obmedziť vyššími dávkami organických hnojív, zeleným hnojením, odstraňovaním rastlinných zvyškov po zbere.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Ladislav Gredecký
inštruktor SZZ

Geografická olympiáda

Geografická olympiáda patrí medzi významné predmetové súťaže. Jej význam a úlohy sú najmä v prehľbovaní a v rozširovaní geografických vedomostí žiakov a v orientácii ich záujmovej činnosti. Táto súťaž rozvíja ich tvorivosť, vedie žiakov ku komplexnému pohľadu na prírodu, napomáha vytvárať zodpovedný vzťah k životnému prostrediu. Okresná komisia GO poverila Gymnázium v Gelnici organizovaním okresného kola, ktoré sa uskutočnilo 8.2. 2007. Zúčastnili sa na ňom žiaci 5. - 9. ročníka ZŠ a 1. stupňa 8-ročného Gymnázia v Gelnici. Školy reprezentovalo 53 žiakov okresu Gelnica.

V jednotlivých kategóriách sa súťažilo:

a) písomná časť
monotematická, teoretická, poznatky o miestnej krajine,
b) praktická časť
zručnosť práce s atlasom a mapou.

Úspešní riešitelia GO:

Kategória I:
Martin Rešovský
ZŠ Mníšek nad Hnilcom
Libuša Brezinová
ZŠ Grundschule Gelnica
Slávko Slovenkai
OGY Gelnica
Kategória H:
Marek Vaľko

ZŠ Grundschule Gelnica

Kategória G:

Patrik Beluško
ZŠ Grundschule Gelnica
Lubomír Slovinský
ZŠ Grundschule Gelnica

Kategória E:

Katarína Šomšáková
ZŠ Švedlár
Martin Benka, Veľký Folkmar
Peter Sedmák
ZŠ Grundschule Gelnica

Podakovanie patrí pani primátorke mesta Gelnica p. Nemčíkovej, TIK-u, CVČ v Gelnici, ktorí vecnými cenami a upomienkovými predmetmi odmenili súťažiacich okresného kola. CVČ zabezpečilo víťazom a najúspešnejším riešiteľom vecné ceny ako prejav ocenenia výsledkov ich práce.

V neposlednom rade uznanie za usmerňovanie žiakov patrí predovšetkým učiteľom zemepisu, ktorí kvalitnou prípravou svojich zverencov prispeli k úspešnému priebehu okresného kola Geografickej olympiády v Gelnici.

Celý priebeh súťaže zo stránky organizačnej i spoločenskej hodnotím veľmi pozitívne.

Mgr. Emília Zoričáková
Gymnázium v Gelnici